

Wenbeleid Kinderwoud

Inleiding

Regelmatig komen er nieuwe kinderen en nieuwe ouders op het kindercentrum (kinderdagverblijf, peuteropvang of buitenschoolse opvang). Pedagogisch medewerkers moeten een vertrouwensrelatie opbouwen met deze nieuwe kinderen en hun ouders. Voor kinderen én voor hun ouders betekent de stap naar een kindercentrum dat zij moeten wennen aan een nieuwe situatie. Het is belangrijk dat deze kinderen het kindercentrum gaan ervaren als een veilige thuisbasis. Een goed verlopende wenperiode is van groot belang voor kinderen, ouders en de leiding van het kindercentrum. De gehechtheid met de vaste pedagogisch medewerkers van het kind, is de basis voor een goede opvang. Het opbouwen van zo'n gehechtheidrelatie gaat niet vanzelf en kost tijd. Gedurende de wenperiode is de rol van de mentor erg belangrijk. Het begeleiden van de gewenningsperiode is een taak van de mentor van het kind. Voor alle kinderen die nieuw op een groep geplaatst worden of worden overgeplaatst naar een andere groep wordt een periode van wennen afgesproken. De manier waarop dit gebeurt verschilt, afhankelijk van de leeftijd en behoefte.

Doel

Doel van het wenbeleid is om het kind de gelegenheid te bieden vertrouwd te worden met de nieuwe omgeving en een veilige plek op de groep te leren vinden, zodat het kind zich prettig gaat voelen binnen de groep, samen met de pedagogisch medewerkers en groepsgenootjes en van daaruit op ontdekking gaat en zich kan gaan ontwikkelen. Daarnaast geeft het wennen de ouder(s) de mogelijkheid een band met de pedagogisch medewerker(s) op te bouwen, waardoor het kind tevens een gevoel van veiligheid ervaart, de reactie van hun kind te zien in de groep en rekening te kunnen houden met wat er bij komt kijken om hun kind naar de opvang te brengen.

Wij maken onderscheid tussen:

- De wenperiode van een nieuw kind of een kind binnen Kinderwoud dat doorstroomt naar een andere groep op een *andere* locatie (extern wenbeleid)
- De wenperiode van een kind binnen Kinderwoud dat doorstroomt naar een andere groep binnen *dezelfde* locatie (intern wenbeleid).

Extern wenbeleid

Er is sprake van een extern wenbeleid als een kind dat nog niet eerder op de opvang heeft gezeten komt wennen. Het is dan extra van belang om aandacht te besteden aan de wensen/behoefte van het kind en de ouders. Een nieuw kind dat komt wennen wordt in het planningssysteem aangemerkt als "wenkind". De wenkinderen worden altijd in de BKR meegerekend. Wendagen kunnen dus alleen worden ingepland wanneer de BKR en groepsgrootte niet overschreden wordt.

Intern wenbeleid

Wanneer een kind van onze opvang doorstroomt naar een andere groep op de eigen locatie, noemt men dit een interne wenprocedure. Kinderen die gaan wennen op de volgende groep, kunnen te allen tijde terug naar de eigen groep, ook dan zijn er voldoende beroepskrachten aanwezig. Deze wenkinderen worden niet meegerekend op de nieuwe wengroep, omdat we het wennen op de nieuwe groep als een activiteit zien en deze kinderen te allen tijde weer terug kunnen gaan naar de eigen groep. De plaats voor het kind op de eigen groep blijft onbezet gedurende de wendagen. Ongeveer twee weken voordat het kind over gaat naar de ander groep bieden wij de mogelijkheid om kinderen alvast kennis te laten maken met hun nieuwe groep. In samenspraak met de ouders worden er wenbezoekjes gepland. Voor het ene kind kunnen meerdere bezoeken belangrijk zijn, terwijl de overgang en het wennen voor een ander kind juist weer niet te vaak moet gebeuren. Samen bekijken wij wat er bij het kind past en bespreken we tijdens de haal momenten uitgebreid hoe een wenbezoek is verlopen.

Werkwijze

Voor de verschillende leeftijdsfasen waarop het kind kennis maakt met de opvang van Kinderwoud zijn afspraken gemaakt over het wennen van kinderen. Deze afspraken zijn vastgelegd in de werkinstructie (zie onderaan dit document). De mentor is het vaste aanspreekpunt tijdens het

wenproces. Voor nieuwe kinderen wordt het wenproces besproken tijdens het kennismakings-/intakegesprek op de locatie. De mentor zal duidelijk met de ouders communiceren over het wennen en zal (waar nodig) vragen stellen aan de ouders om zo het kind beter te leren begrijpen. De ouder zal de mentor goed informeren over het kind in de groep, zodat zij beter in kunnen spelen op de behoefte van het kind. Goede communicatie tussen mentor/ pedagogisch medewerkers en ouders zal een positieve invloed hebben op het wenproces.

Wennen is niet verplicht, maar wel gewenst. Alleen ouders kunnen bepalen of er wel of geen gebruik gemaakt wordt van de wenperiode. Pedagogisch medewerkers stimuleren het wel en nemen de ouders erin mee hoe belangrijk het wenproces is voor het welbevinden van hun kind.

Extra aandacht voor overdracht tussen ouder en pedagogisch medewerker tijdens het halen en brengen van het kind is belangrijk. Toch kan het zo zijn dat kinderen het de eerste weken nog steeds wat moeilijk hebben. De wenperiode en andere zaken kunnen altijd ter sprake komen tijdens een oudergesprek waarin samen besproken wordt of het kind zich op zijn gemak voelt op de opvang.

Extra zorg

Het kan mogelijk zijn dat er extra zorg rondom het wennen nodig is. In alle gevallen waarin extra zorg nodig is, zorgen we bij Kinderwoud nadrukkelijk voor maatwerk. Uitgangspunt is altijd dat de opvang die Kinderwoud biedt, verantwoord is voor het kind en de groep. Samen met ouders wordt gezocht naar mogelijke oplossingen. In het team wordt, eventueel in overleg met de pedagogisch coach gekeken naar een oplossing. Mocht het kind toch moeite blijven houden met het wennen (na afgesproken termijn met de ouders), dan kan in overleg met de clustermanager en de ouder worden besloten de opvang stop te zetten als het voor het kind of de groep beter is.

Werkinstructie voor pedagogisch medewerkers

Inleiding

Pedagogische medewerkers krijgen regelmatig te maken met nieuwe kinderen en nieuwe ouders. Voor kinderen is het vaak de eerste stap buiten de vertrouwde wereld van ouders of familie. Het is van groot belang voor kinderen en ouder dat de wenperiode goed verloopt.

Het wenproces gaat stap voor stap. Wanneer is een kind gewend in zijn/haar groep?

We onderscheiden twee perioden in het wenproces: de eerste periode van wennen en de gehele periode van wennen.

De eerste periode van wennen

In de eerste periode van wennen moeten ouder en kind zich van elkaar losmaken. Stap voor stap leert het kind de overgang van thuis naar de opvang te maken. Kind en ouder raken er langzaam maar zeker aan gewend om de dag gescheiden van elkaar door te brengen. Dit proces duurt gemiddeld drie dagen. Sommige kinderen en ouders hebben meer tijd nodig. Wanneer het kind zonder al te veel verdriet of angst in de groep kan zijn, is de eerste periode van wennen afgesloten. Maar dan is het kind nog niet geheel gewend in de groep.

De hele periode van wennen

Na de eerste periode van wennen heeft een kind nog tijd nodig om helemaal vertrouwd te raken met zijn/haar nieuwe omgeving. Er zijn heel veel nieuwe indrukken die het kind moet verwerken: De pedagogische medewerkers en de groep kinderen (die meestal niet iedere dag dezelfde zijn), de ruimte, het spelmateriaal, de regels en het ritme van de groep. Sommige kinderen kunnen al vrij snel rustig meedraaien, maar zijn nog wel aan het wennen in de groep. Wanneer is een kind dan gewend?

We denken dat een kind gewend is als we bij het kind alle van de hieronder genoemde gedragingen kunnen waarnemen:

- Het kind voelt zich zichtbaar op zijn gemak bij alle pedagogische medewerkers van zijn/haar groep: het laat zich troosten, helpen, naar bed brengen, ect.
- Er is non-verbale en/of verbale communicatie tussen pedagogische medewerker en kind.
- Het kind speelt met of naast andere kinderen.
- Het kind voelt zich op z'n gemak of beweegt zich vrij door de ruimte. Het gebruikt de speelhoeken en het spelmateriaal en heeft hier plezier in.
- Het kind heeft een zeker ritme in de groep gevonden. Voor baby's betekent dit een min of meer herkenbaar eet- en slaapritme. Voor de andere kinderen betekent dit dat zij min of meer

in het ritme van de groep kunnen voegen: ze eten, drinken, slapen en spelen over het algemeen met de andere kinderen mee.

De eerste kennismakings-/intakegesprek op locatie

Zodra de startdatum van de opvang bekend is, worden de ouders voor de startdatum uitgenodigd voor een kennismakings-/intakegesprek op de opvanglocatie. Tijdens dit gesprek krijgen de ouders de gelegenheid om hun wensen te bespreken en afspraken te maken over zaken als voeding, slapen, gezondheid en het wennen van hun kind.

De eerste indruk die ouders krijgen van de leiding, het gebouw, en de sfeer in de groep is zeer bepalend voor hun houding ten opzichte van de opvanglocatie. Essentieel is dat er vanaf het begin gewerkt wordt aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie.

Hieronder volgen een aantal concrete tips voor het kennismakings-/intakegesprek op locatie.

- ❖ Een goed kennismakings-/intakegesprek is tweerichtingsverkeer. Je vertelt niet alleen over de gewoonten en regels op het kindercentrum, maar luistert ook naar de ideeën en verwachtingen van ouders.
- ❖ Probeer vanaf het begin ouder en kind op hun gemak te stellen. Geef ze de ruimte om hun gevoelens te uiten. Maak duidelijk dat het heel gewoon is wanneer ze moeite met de situatie hebben. Belangstelling voor het kind of de ouder geeft vaak een gevoel van vertrouwen.
- ❖ Vertel kort iets over de gang van zaken in de groep. Wat voor pedagogisch medewerkers vanzelfsprekend is, is voor ouders vaak volkomen nieuw.
- ❖ Vragen naar praktische zaken kunnen een diepgaander gesprek over opvoeding op gang brengen.
- ❖ Maak met de ouder concrete afspraken over de wenperiode. Luister naar de wensen van ouders. Houd rekening met de mogelijkheden en onmogelijkheden van ouders. Om misverstanden te voorkomen worden de wendagen in Konnect genoteerd. Probeer soepel met het wenbeleid om te gaan. Stel hierin de behoefte van het kind en de ouders centraal. Overleg met de ouders en zoek samen naar oplossingen voor problemen.
- ❖ Bedenk dat veel ouders niet alle informatie in één keer kunnen onthouden. Herhaal informatie en geef ouders de gelegenheid om dingen (na) te vragen. De ene ouder zal hier meer behoefte aan hebben dan de andere.

Het afscheid

De eerste keer dat het kind in de groep komt, is voor iedereen een spannend moment.

Ouders kunnen er soms tegen opzien. Voor pedagogisch medewerkers betekent het een extra inspanning. Bij baby's moet de mentor extra alert zijn op de reacties van het kind.

Bij jonge baby's is de wenperiode voor ouders vaak moeilijker dan voor oudere kinderen. In bepaalde perioden kunnen kinderen (tussen vijf à zes maanden en ongeveer anderhalf jaar) 'eenkennig' zijn. In zo'n periode hebben ze vaak extra moeite met het loslaten van de ouder en kunnen ze angstig reageren op nieuwe situaties en op een 'vreemde'. Ook peuters kunnen in bepaalde perioden (opnieuw) moeite hebben met afscheid nemen. Zij kunnen bij het wennen veel houvast hebben aan een vast afscheidsritueel. Bijvoorbeeld: zeggen wat er gaat gebeuren en hier consequent aan vasthouden.

In het breng- en haalbeleid hebben we afgesproken om het brengmoment kort en duidelijk te houden.

Hieronder volgt een aantal suggesties om het afscheid tussen ouder en kind te begeleiden:

- ❖ Maak als pedagogische medewerkers onderling goede afspraken over de taakverdeling. Zorg ervoor dat een vaste pm'er de kinderen ontvangt bij de ingang van de groep.
- ❖ Geef aandacht aan ouder en kind tijdens het overdrachtsmoment.
- ❖ Probeer de ouder op zijn/haar gemak te stellen en geef ouder en kind het gevoel dat ze welkom zijn. Persoonlijke aandacht en begrip voor de gevoelens van ouder en kind is belangrijk.
- ❖ Ouders kennen de dagelijkse gang van zaken nog niet. Wees je ervan bewust dat niet alle ouders hun vragen aan pedagogische medewerkers durven te stellen. Vraag zelf aan ouders of ze nog vragen hebben.
- ❖ Vertel ouders dat ze altijd kunnen bellen om te vragen hoe het gaat. Controleer nog even waar de ouders bereikbaar zijn. Geef aan dat ouders op de hoogte worden gehouden hoe het gaat via het ouderportaal.

- ❖ Leg aan ouders uit waarom het belangrijk is dat ze kort en duidelijk afscheid nemen. Ook al huilt het kind. Een weifelende ouder brengt het kind (nog meer) in verwarring. Voor een ouder is het naar om een huilend kind achter te laten. Probeer de ouder gerust te stellen en heb als pm'er aandacht voor het kind. Laat de emotie van het kind toe en troost het kind waar het mogelijk is.
- ❖ Iets meenemen van thuis (een doekje, knuffel of speelgoed) kan het kind ook steun geven; ze hebben iets vertrouwd bij zich in de nieuwe omgeving.
- ❖ Maak gebruik van de dagritme kaarten tijdens het wennen. Hiermee kun je het kind houvast bieden en kun je aangeven op welk moment van de dag je nu bent en wanneer de ouder het kind weer komt ophalen.
- ❖ Wanneer de ouder het kind komt ophalen, maak dan even tijd vrij voor een kindspecifieke overdracht. Ouders willen meer horen dan: "het ging (best wel) goed."
- ❖ Vertel aan het einde van de eerste wenperiode dat het kind extra aandacht krijgt totdat het helemaal gewend is binnen de groep.

Het wennen voor de verschillende leeftijdsgroepen

Tijdens het kennismakings-/intakegesprek wordt de wenprocedure met de ouders besproken. De wenperiode verschilt per kind. De mentor geeft de gebruikelijke wenperiode aan. Samen met de ouder(s) bepaal je de stappen in een wenperiode. Er wordt gekeken hoe de gewenning verloopt en of er misschien meer wenmomenten nodig zijn. Onderstaand overzicht is een richtlijn van een wenschema op het kindercentrum.

Wennen 0-2 jaar

Onderzoek wijst uit dat het wennen van baby's heel belangrijk is voor het bieden van een gevoel van veiligheid. De periode van wennen is belangrijk voor zowel ouder als kind; in deze periode bouwt de ouder een band op met de pedagogisch medewerker waardoor de baby kan zien en voelen dat het veilig is. Voor baby's die veel huilen, kan een babybedje/wiegje op de groep de eerste weken een oplossing zijn. Dit babybedje/wiegje kan baby's meer een gevoel van geborgenheid geven. De mentor bespreekt samen met de ouder(s) of in de wenperiode gebruik gemaakt wordt van het babybedje/wiegje op de groep en voor hoe lang.

Een oudere baby of dreumes die voor de eerste keer komt, heeft vaak in het begin nogal moeite om te wennen. Soms lijkt het de eerste keer of eerste paar keer goed te gaan, waarna een kind alsnog een terugslag krijgt. Een oudere baby of dreumes is zich al heel bewust van een andere omgeving met andere mensen. Wij vinden het erg belangrijk om hier heel zorgvuldig mee om te gaan. Een kind komt pas dan tot spel of ontwikkeling als het zich emotioneel veilig gehecht voelt.

Wenprocedure kinderen 0-2 jaar:

1. De mentor van het kind voert een kennismakings-/intakegesprek met de ouders op locatie. Hiervoor wordt het kennismakings-/intakeformulier op locatie gebruikt. Tijdens het kennismakings-/intakegesprek worden duidelijke afspraken gemaakt met de ouder(s) om de overgang van thuis naar de opvang goed te laten verlopen. Dit geldt ook voor het wennen aan slapen van kinderen op de opvang.
2. De mentor plant de wenprocedure, zodat zij op zoveel mogelijk momenten aanwezig kan zijn. Hierbij geldt voor de kinderen van 0-1 jaar het vaste gezichten criterium als uitgangspunt en is een wettelijke eis.
3. In principe verloopt de wenprocedure voor kinderen van 0-2 jaar als volgt:
 - Na het kennismakings-/intakegesprek blijft het kind 1,5 uur wennen met de ouder in de groep.
 - Tweede dag; Het kind blijft 3 uur op de opvang, waarvan de ouder er het 1^e uur bij blijft. Er wordt kort en duidelijk afscheid genomen.
 - Derde dag; Het kind komt voor het eerst op contract. De dag kan korter worden afgenomen; dit gebeurt in overleg met ouders. Op deze manier ziet een kind niet dat andere kinderen worden opgehaald en hij/zij zelf nog niet is opgehaald.
 - In overleg met ouders worden afspraken op maat gemaakt. Hierbij staat de behoefte van kind en ouder centraal. Het aantal wendagen kan worden uitgebreid, wanneer naar inzicht van de mentor het kind een langere

wenperiode nodig heeft. Dit komt bijvoorbeeld voor wanneer een kind veel huilt en/of niet eet en drinkt. Niet speelt en/of angstig is. Ook de ouders kunnen dit verzoek voor een langere wenperiode bij de mentor neerleggen

Wennen 2-4 jaar

Een peuter die voor de eerste keer komt, heeft vaak in het begin nogal moeite om te wennen. Soms lijkt het de eerste keer of eerste paar keer goed te gaan, waarna een kind alsnog een terugslag krijgt. Wij vinden het erg belangrijk om hier heel zorgvuldig mee om te gaan. Een kind komt pas dan tot spel of ontwikkeling als het zich emotioneel veilig gehecht voelt.

Wenprocedure peuter 2-4 jaar:

1. De mentor van het kind voert een kennismakings-/ intakegesprek met de ouders op de groep op locatie. Hiervoor wordt het kennismakings-/intakeformulier op locatie gebruikt. Tijdens het kennismakings-/intakegesprek worden duidelijke afspraken gemaakt met de ouder(s) om de overgang van thuis naar de opvang goed te laten verlopen.
2. Tijdens de kennismaking/intake kan het kind spelen in de groep. Het kind gaat daarna met de ouder(s) mee.
3. Het kind komt voor het eerst op contract. Het kind blijft in principe het hele dagdeel. In overleg met ouders kan het kind eerder worden opgehaald, zodat het kind niet ziet dat andere kinderen worden opgehaald en hij/zij zelf nog niet is opgehaald.
4. In overleg met ouders worden afspraken op maat gemaakt. Hierbij staat de behoefte van kind en ouder centraal.

Wennen BSO

Voor nieuwe kinderen is de eerste keer naar de BSO altijd een spannende dag. Veel nieuwe indrukken, nieuwe vrienden en een heel ander ritme. Daarom nemen we ook een wenperiode in acht op de BSO.

Ouders en kind(eren) kunnen voordat de werkelijke opvang start, samen komen voor het intakegesprek met de mentor en een kijkje komen nemen op de BSO. Wel vragen we ouders vooraf een afspraak hiervoor te maken. Ouders en kinderen kunnen op zo'n middag een uurtje alvast wat sfeer proeven op de BSO. Het beste kunnen ouders dan ook een afspraak maken op de dag waarop hun kind ook daadwerkelijk zal komen. Zo herkent het kind misschien al wat kinderen van zijn eigen school of woonwijk

De kinderen die al langer op de BSO zitten betrekken we bij de introductie van nieuwe kinderen. Zo leggen de kinderen zelf uit aan het nieuwe kind wat er op de BSO zoal wordt gedaan, welke spelletjes we hebben, waar jas en tas worden opgehangen, waar de wc is enz.

Nieuwe kinderen worden zo spelenderwijs wegwijs gemaakt in de BSO. Regels in de groep worden verteld als een situatie zich voordoet, zodat kinderen ook begrijpen waarom er bepaalde afspraken zijn. We bespreken waar we je kind op komen halen. Ook vragen we de ouder(s) de leerkracht te laten weten dat het kind voortaan naar de BSO gaat. Als het kind start met de opvang wordt het kind direct meegenomen uit school. Mocht blijken dat er meer tijd nodig is om te wennen, dan kunnen er, in overleg met ouders, afspraken worden gemaakt.

Wennen bij de doorstroming naar een andere groep (Intern wenbeleid)

Kinderen die gaan wennen op de volgende groep, kunnen te allen tijde terug naar de eigen groep. Deze wenkinderen worden voor de BKR niet meegerekend op de nieuwe wengroep, omdat we het wennen op de nieuwe groep als een activiteit zien en deze kinderen te allen tijde weer terug kunnen gaan naar de eigen groep.

Als een kind doorstroomt naar een andere groep op dezelfde locatie, wordt er ook een wenperiode in acht genomen. We noemen dit intern wenbeleid. De mentor van de huidige groep plant met de mentor van de nieuwe groep de wenmomenten in, in overleg met de ouders. Ook zal een overdracht gesprek plaatsvinden met de mentor van de nieuwe groep over de ontwikkeling en behoeften van het kind.

Bij de overgang van de dreumes (kdv) naar de peutergroep (pov) op dezelfde locatie gaat de mentor van de dreumesgroep op een rustig moment met het kind spelen op de peutergroep. Als het goed

gaat, neemt de mentor afscheid en komt het kind aan het eind van de ochtend weer terug in de eigen groep. Dit kan een aantal keer gedaan worden tot het kind gewend is in de nieuwe groep. Bij doorstroom naar een groep op een andere locatie, bijvoorbeeld van kdv-groep naar een kdv/pov op een andere locatie, volgt er een overdracht moment tussen mentoren. De belangrijkste kind gegevens “verhuizen” mee en zijn zichtbaar in Konnect in de nieuwe groep. In overleg met de mentor van het kind, de ouders en de mentor van de nieuwe groep wordt beoordeeld of het ook nodig is om wenbezoekjes op de andere locatie in te plannen. Echter deze wenbezoekjes zal door de ouder zelf verzorgd moeten worden, aangezien de mentor van het kind geen tijd heeft om naar een andere locatie met het kind te gaan. Gedurende de wenbezoekjes op de andere locatie kan het kind te allen tijde weer terug naar de eigen groep op eigen locatie.

Als het kind binnen onze opvang vier jaar wordt en gebruik gaat maken van de BSO op dezelfde locatie, kijken we, afhankelijk van het welbevinden van het kind, of het nodig en/of mogelijk is om te wennen op de BSO. Dit gebeurt in overleg met de mentor van de peuter, de ouders en de pm'ers van de BSO.

Na de wenmomenten en voordat een kind doorstroomt naar de volgende groep, volgt er een overdracht moment tussen mentoren. De belangrijkste kindgegevens “verhuizen” mee en zijn zichtbaar in Konnect in de nieuwe groep.

Evaluatie gewenningsperiode

Na 3 maanden wordt er vanuit de afdeling Kwaliteit een gewenningsenquête verstuurd naar de ouders. Het doel van de ingevulde enquête is meer duidelijkheid te verkrijgen of het kind zijn/haar plekje op de opvang heeft gevonden en wat eventueel nodig is om dit te verbeteren.

Naast deze schriftelijke evaluatie is het ook de rol van de mentor om ouders persoonlijk te bevragen op hun ervaringen gedurende de gewenningsperiode van hun kind. Deze informatie uitwisseling verdient vooral de eerste maanden extra aandacht bij het ophalen van het kind en indien nodig kan op verzoek van de mentor en/of ouder(s) een extra gesprek ingelast worden.